

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคนด้านวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์และรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสม มีขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์ที่เป็นข้าราชการประจำที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในคณะครุศาสตร์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ปีการศึกษา 2548 รวมจำนวน 218 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์เป็นข้าราชการประจำที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (sample size) จากประชากรในข้อ 1. ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ใช้สูตรคำนวณการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของยามานะ (Yamane, 1973 อ้างถึงใน บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2549) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 141 คน ดังรายละเอียดในตารางที่ 1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

คณะ	ประชากร			รวม	กลุ่ม ตัวอย่าง	ตำแหน่ง		
	อ.	ผศ.	รศ.			อ.	ผศ.	รศ.
ครุศาสตร์	20	20	3	43	28	13	13	2
เทคโนโลยีฯ	21	2	-	23	15	14	1	-
มนุษยฯ	35	12	1	48	31	22	8	1
วิทยาการ	27	1	-	28	18	17	1	-
วิทยาศาสตร์	58	16	2	76	49	38	10	1
รวม	161	51	6	218	141	104	33	4

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยด้วยวิธีการดังนี้

2.1 การวิจัยเอกสาร (Documentary Research)

การวิจัยเอกสาร (documentary research) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎี และ เอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ แนวทางการพัฒนาตน เป็นต้น เพื่อความเข้าใจเป็นพื้นฐานเบื้องต้น ในการนำมาสร้างเครื่องมือ

2.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept interviews)

ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept interviews) ผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ด้วย แบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้าง เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาอาจารย์ของมหาวิทยาลัย โดยผู้วิจัยไปติดต่อ ขออนุญาตท่านเหล่านั้น นัดหมายทำการสัมภาษณ์ โดยในช่วงเวลาของการสัมภาษณ์จะขออนุญาตบันทึกเสียง ประกอบการจดบันทึกการสัมภาษณ์ มีการถอดเทปบันทึกเสียงและจัดพิมพ์ข้อมูล แล้วส่งให้ตรวจทาน ยืนยัน ความถูกต้องของข้อมูล แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา (content analysis and synthesis) เพื่อเตรียมจัดสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลต่อไป

2.3 การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในขั้นตอนนี้ มี 2 ชนิด ได้แก่

2.3.1 แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 สอบถามความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองด้าน วิชาการของผู้ตอบ ซึ่งเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) ประเภท 5 ตัวเลือก ตามแบบของไลเคิร์ต (Likert) และรูปแบบการพัฒนาด้านวิชาการที่ต้องการซึ่งเป็นแบบจัดอันดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นและความต้องการเพิ่มเติม

การพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ โดยเสนอผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 5 ราย ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) แล้วนำผลการตรวจสอบมาวิเคราะห์ความ สอดคล้อง โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence = IOC) ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC = 0.50 ขึ้นไป ที่แสดงว่า ข้อคำถามนั้น สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหรือเนื้อหาที่ต้องการ (สุวิมล ติรกันันท์, 2548) โดยผู้วิจัยกำหนดระดับความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- + 1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้น ถูกต้องเหมาะสม ใช้การได้
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นถูกต้องเหมาะสม ใช้การได้
- 1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นผิดพลาด ไม่เหมาะสม ใช้การไม่ได้

นำคะแนนที่ได้ มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหาที่ต้องการวัด โดยการแทนค่าในสูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ

ข้อคำถามที่มีค่า IOC = 0.50 ขึ้นไป ผู้วิจัยจึงจะเลือกข้อคำถามนั้น ๆ ไว้

การทดลองใช้ (try-out) เครื่องมือ

นำข้อคำถามที่คัดเลือกได้ไปจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปทดลองใช้กับ ผู้ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัย จำนวน 20 ราย ข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้เครื่องมือได้นำมาวิเคราะห์ หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ซึ่งหากค่าความเชื่อมั่นสูงกว่า 0.60 ก็ถือว่าเป็นเครื่องมือ ที่มีคุณภาพสามารถนำไปใช้ได้

3.2.2 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดชนิดไม่มีโครงสร้าง เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาอาจารย์ของมหาวิทยาลัย

3. การสนทนากลุ่มเป้าหมาย (focus group discussion)

การสนทนากลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

3.1 พิจารณาอาจารย์ที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาตนด้านวิชาการในแต่ละคณะ ๆ ละ 1-2 ราย เพื่อขอรับทราบถึงแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาตนจนประสบความสำเร็จ

3.2 ใช้ผลสรุปการวิจัยจากการวิจัยเชิงสำรวจและการสนทนากลุ่มเป้าหมาย มาพิจารณาวิเคราะห์ และเขียนรายงานผลการวิจัย

เนื่องจากการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการได้รับข้อมูลจากผู้ที่ทำงานในสถานที่เดียวกันเป็น ส่วนใหญ่ จึงจำเป็นต้องปกปิดหรือเปลี่ยนแปลงชื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องบางท่านที่เจ้าตัวไม่ประสงค์จะเปิดเผย เพื่อเป็นการรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูล ตามหลักจรรยาบรรณของการวิจัยตามที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัย แห่งชาติกำหนดไว้ (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2541; เบญจมา ยอดคำเนิน-แอ็ดติงค์ และคณะ, 2548) พร้อมกับขออนุญาตบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ไว้เพื่อการเรียบเรียงข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่อขออนุญาตทำการสัมภาษณ์อธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและคณบดี คณะต่าง ๆ เพื่อรวบรวมนโยบายและแนวทางในการพัฒนาอาจารย์ด้านวิชาการ พร้อมทั้งขออนุญาตต่อคณบดี คณะต่าง ๆ ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ทุกท่านในการตอบแบบสอบถาม และทำการติดต่อขอสนทนากลุ่ม (focus group) กับอาจารย์

ผู้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาทางด้านวิชาการ เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณานำมาเรียบเรียงข้อมูลในการวิจัย

2. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจำนวน 141 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เนื่องจากผู้วิจัยได้ขอร้องและตรวจสอบในขณะที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยตรง จึงทำให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์เมื่อเก็บรวบรวมมาและนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงนำไปวิเคราะห์ดังขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยเทียบกับเกณฑ์ดังนี้ (Best, 1978 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

4.51 – 5.00 หมายถึง มีความต้องการมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความต้องการมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความต้องการปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีความต้องการน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีความต้องการน้อยที่สุด

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามปลายเปิดใน ตอนที่ 3 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) แล้วสรุปผลเป็นความเรียง

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย ใช้สูตร (Ferguson, 1971)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนน
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร (Ferguson, 1971)

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (fx)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนของคะแนน
	$\sum fx$	แทน	ผลรวมของคะแนน
	$\sum fx^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 ค่าความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence) ใช้สูตร (ทองสุข วันแสน.2547 อ้างถึงใน วรวิทย์ ทรัพย์ศิริ. 2548)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบสอบถามกับจุดประสงค์และเนื้อหา
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด